

ARIKETAK

Batzuetan (gutxitan, baina), aukera zuzen bat baino gehiago izan daiteke. Hautatu egokiena(k).

EUSKAL HERRIALDEEN, HERRITARREN ETA EUSKALKIEN IZENAK

Ea 16. orrialdeko gramatika atalean esandakoak ondo ikasi ditugun!

1. a) Gure zerbitzuan gehienak **arabatarrak** dira.
b) Gure zerbitzuan gehienak **arabarrak** dira.
2. a) **Bizkai** osoan ez duzu marmitako gozoagorik aurkituko, gurean baino.
b) **Bizkaia** osoan ez duzu marmitako gozoagorik aurkituko, gurean baino.
3. a) Arabara langile asko etortzen dira **Gipuzkotik**.
b) Arabara langile asko etortzen dira **Gipuzkoatik**.
4. a) Eta Arabatik, ikasle asko **Bizkaira**.
b) Eta Arabatik, ikasle asko **Bizkaiera**.
5. a) Baita **Bizkaitik** Arabara.
b) Baita **Bizkoatik** Arabara.
6. a) Bada, **gipuzkotar** asko joaten dira bi lurraldeetara!
b) Bada, **gipuzkoar** asko joaten dira bi lurraldeetara!
c) Bada, **giputz** asko joaten dira bi lurraldeetara!
7. a) **Nafarroa** askotan joaten naiz: biziki maite ditut **Nafarroko** mendiak.
b) **Nafarroara** askotan joaten naiz: biziki maite ditut **Nafarrooko** mendiak.
8. a) Patxaran onena **nafarrek** egiten dute.
b) Patxaran onena **nafartarrek** egiten dute.
9. a) Jende asko joaten da **Zuberora** asteburua hango etxeetan ematera.
b) Jende asko joaten da **Zuberoara** asteburua hango etxeetan ematera.
10. a) Entzute handikoak dira **Zuberoko** pastoralak.
b) Entzute handikoak dira **Zuberoako** pastoralak.

HIZTEGI KONTUAK

Ondorengo ariketak hainbat hitzen idazkera argitzeko asmoz prestatu ditugu, Euskaltzaindiaren *Hiztegi Batua* oinarri hartuta.

11. a) Kaixo, Joxemari. Telefonoa hartu egin behar da **derrigorrean**, zurekin hitz egiteko.
b) Kaixo, Joxemari. Telefonoa hartu egin behar da **derrigorrez**, zurekin hitz egiteko.
12. a) Kaixo, Txomin. Aspalditik, zure **abotsa** entzun barik.
b) Kaixo, Txomin. Aspalditik, zure **ahotsa** entzun barik.
13. a) **Igoko** al zara kafetxo bat hartzera?
b) **Igongo** al zara kafetxo bat hartzera?
14. a) Zergatik ez zatoz zeu? Sotora jaisteko **eskilara** kiribil ederra egin digute.
b) Zergatik ez zatoz zeu? Sotora jaisteko **eskailera** kiribil ederra egin digute.
15. a) Baina hona etortzeko **igogailua** erabili ahal duzu.
b) Baina hona etortzeko **igongailua** erabili ahal duzu.
16. a) Etorriko al zara gaurko kontzertura nirekin; **dohainik** sartuko gara.
b) Etorriko al zara gaurko kontzertura nirekin; **doan** sartuko gara.
17. a) Ez, eskerrik asko. **Beste urtean** entzun nuen kantari hori...
b) Ez, eskerrik asko. **Lehenago urtean** entzun nuen kantari hori...

A R I K E T A K

18. a) ... eta lokartuta utzi zuen **entzuleria**.
b) ... eta lokartuta utzi zuen **entzulegoa**.
c) ... eta lokartuta utzi zituen **entzuleak**.
19. a) Gainera, ez nabil oso ondo; egia esan, **errenka** nabil. Esnatu naizenetik, gainera.
b) Gainera, ez nabil oso ondo; egia esan, **herrenka** nabil. Esnatu naizenetik, gainera.
20. a) Kotxea hartu, eta **gasolioa** agortuta zegoenez, autobusean etorri behar izan dut.
b) Kotxea hartu, eta **gasoila** agortuta zegoenez, autobusean etorri behar izan dut.
21. a) Gero, autobusetik irtetean, irristatu egin naiz eta min hartu dut **belaunan**.
b) Gero, autobusetik irtetean, irristatu egin naiz eta min hartu dut **belaunean**.
22. a) **Ohiuka** sartu naiz lanera.
b) **Oihuka** sartu naiz lanera.
23. a) Ez al zara **hospitalara** joan?
b) Ez al zara **ospitalara** joan?
c) Ez al zara **hospitalera** joan?
d) Ez al zara **ospitalera** joan?
24. a) Ez; badakizu, **erizaintza** ikasi nuen eta...
b) Ez; badakizu, **erizantza** ikasi nuen eta...
25. a) ... zauria **gaza** batekin estali eta esparatrapuarekin lotu dut.
b) ... zauria **gasa** batekin estali eta esparadrapuarekin lotu dut.
26. a) Aizu, bihar ez dago eskolarik, irakaslea **gaixorik** dago eta.
b) Aizu, bihar ez dago eskolarik, irakaslea **gaisorik** dago eta.
27. a) **Esteetako** infekzio batek jota dago.
b) **Mesteetako** infekzio batek jota dago.
28. a) Bada, oporretatik etorri berria zen: zelako **estreinaldia**
b) Bada, oporretatik etorri berria zen: zelako **estrenaldia**
29. a) Estu eta larri ibili zen etxerako bidean.
b) **Hestu** eta larri ibili zen etxerako bidean.
30. a) **Bidai** ederra egingo zuen!
b) **Bidaia** ederra egingo zuen!
31. a) Eta etxean, egun osoa **komunan** eman du.
b) Eta etxean, egun osoa **komunean** eman du.
32. a) Bai, badakizu... "langile alferra, **komunara** sarri".
b) Bai, badakizu... "langile alferra, **komunera** sarri".
33. a) Horren gaiztoa bazara, **guardiak** etorri eta **kartzelara** sartuko zaituzte.
b) Horren gaiztoa bazara, **goardiak** etorri eta **kartzelara** sartuko zaituzte.
c) Horren gaiztoa bazara, **guardiak** etorri eta **gartzelara** sartuko zaituzte.
d) Horren gaiztoa bazara, **goardiak** etorri eta **gartzelara** sartuko zaituzte.
34. a) Bide batez, ondo prestatu al duzu **azterketa**?
b) Bide batez, ondo prestatu al duzu **examina**?
c) Bide batez, ondo prestatu al duzu **etsamina**?
35. a) Ez, **hile** honetan ez dut ikasteko astirik euki.
b) Ez, **hile** honetan ez dut ikasteko astirik eduki.
c) Ez, **hil** honetan ez dut ikasteko astirik euki.
d) Ez, **hil** honetan ez dut ikasteko astirik eduki.
36. a) Hortaz, ez dut uste sarrera-proba gaitutiko duzunik.
b) Hortaz, ez dut uste sarrera-froga gaitutiko duzunik.

A R I K E T A K

- 37.** a) Lasai, nire ezagupen maila handia da eta. Buruargia naiz eta...
 b) Lasai, nire jakintza maila handia da eta. Buruargia naiz eta...
 c) Lasai, nire ezagutza maila handia da eta. Buruargia naiz eta...
- 38.** a) Hori probatu egin beharko!
 b) Hori frogatu egin beharko!
- 39.** a) Gainera, elektrikaria behar duzu zuk, burua argitzeko.
 b) Gainera, argiketaria behar duzu zuk, burua argitzeko.
 c) Gainera, elektrizista behar duzu zuk, burua argitzeko.
- 40.** a) Ez dut uste eritzi berekoak garenik.
 b) Ez dut uste iritzi berekoak garenik.
- 41.** a) Tira, tira, ziur nago ez duzula ezer egin uda osoan.
 b) Tira, tira, zihur nago ez duzula ezer egin uda osoan.
- 42.** a) Bai, eleberri bat irakurri dut. Eta Administrazioa euskaraz aldizkaria.
 b) Bai, elaberri bat irakurri dut. Eta Administrazioa euskaraz aldizkaria.
- 43.** a) Nik aurtengo udan irakurri dut narrazioen eraskina.
 b) Nik aurtengo udan irakurri dut narrazioen eranskina.
- 44.** a) Zu beti berandu. Baina lehiaketarako inprimakiak garaiz eman al zenituen?
 b) Zu beti berandu. Baina leihaketarako inprimakiak garaiz eman al zenituen?
- 45.** a) Bai, leihatilan eman nituen, aspaldi.
 b) Bai, lehiatilan eman nituen, aspaldi.
- 46.** a) Orduan, ikusiko zenuen zelan burusoildu zaigun Jon Pagoaga, atezaintzako, ezta?
 b) Orduan, ikusiko zenuen zelan burusoildu zaigun Jon Pagoaga, atezaintzako, ezta?
- 47.** a) Ez naiz harritzen: hosto galkorrak dauzka pogoak...
 b) Ez naiz harritzen: hosto erorkorrak dauzka pogoak...
- 48.** a) Bai, ideiak eta guzti igertzen zaizkio.
 b) Bai, ideiak eta guzti igartzen zaizkio.
- 49.** a) Aizu, zertarako da lehiotik ikusi dizudan boltsa hori?
 b) Aizu, zertarako da leihotik ikusi dizudan poltsa hori?
 c) Aizu, zertarako da lehiotik ikusi dizudan poltsa hori?
 d) Aizu, zertarako da leihotik ikusi dizudan boltsa hori?
- 50.** a) Auzoko gimnasiaora joateko.
 b) Hauxeko gimnasiaora joateko.
- 51.** a) Iaz bezala, bazkaldu barik joango al zara aurten?
 b) Ithaz bezala, bazkaldu barik joango al zara aurten?
 c) Igaz bezala, bazkaldu barik joango al zara aurten?
- 52.** a) Bai, giharrek sendotzera. Ez dut bizkarran arazorik nahi.
 b) Bai, giharreak sendotzera. Ez dut bizkarrean arazorik nahi.
 c) Bai, giharrek sendotzera. Ez dut bizkarrean arazorik nahi.
 d) Bai, giharreak sendotzera. Ez dut bizkarran arazorik nahi.
- 53.** a) Gure arbasoek ez zuten horren beharrik: nahikoa zuten haizkora edo haizurra.
 b) Gure arbasoek ez zuten horren beharrik: nahikoa zuten aizkora edo aitzurra.
- 54.** a) Guk, aldiz, atzamarrak ordenagailuari atxikita, beti.
 b) Guk, aldiz, hatzamarrak ordenagailuari atxikita, beti.
 c) Guk, aldiz, atzamarrak ordenagailuari atxekita, beti.
 d) Guk, aldiz, hatzamarrak ordenagailuari atxekita, beti.
- 55.** a) Bai, patu komuna dugu hori.
 b) Bai, patu amankomuna dugu hori.
 c) Bai, amankomuneko patua dugu hori.

A R I K E T A K

56. a) Baina, zeu... hainbeste makina eta ariketa, apurtu egingo zara! Ez al zara **bildur**?
b) Baina, zeu... hainbeste makina eta ariketa, apurtu egingo zara! Ez al zara **beldur**?
57. a) Ez horixe: **gustuko** lana **gustura** egiten da, kirola maite dut eta.
b) Ez horixe: **gustoko** lana **gustora** egiten da, kirola maite dut eta.
58. a) Nik, ordea, **goilara** maiteago.
b) Nik, ordea, **koilara** maiteago.
c) Nik, ordea, **goilarea** maiteago.
d) Nik, ordea, **koilarea** maiteago.
59. a) Ez duzu **atxakirik**.
b) Ez duzu **atxakiarik**.
c) Ez duzu **aitzakirik**.
d) Ez duzu **aitzakiarik**.
60. a) Bada, pare bat **arraltze** jango nuke nik oraintxe bertan...
b) Bada, pare bat **arraultza** jango nuke nik oraintxe bertan...
c) Bada, pare bat **arroatza** jango nuke nik oraintxe bertan...
61. a) Utzi egin beharko zaitut, bestela, **ildo** horretatik jarraituz gero, gosetu egingo naiz.
b) Utzi egin beharko zaitut, bestela, **hildo** horretatik jarraituz gero, gosetu egingo naiz.
62. a) **Amasarik** gabe gelditzen naiz bazkariatz pentsatzean!
b) **Amasik** gabe gelditzen naiz bazkariatz pentsatzean!
63. a) Ikusten? Hemendik aurrera **sahiestu** egin beharko zaitut.
b) Ikusten? Hemendik aurrera **saihestu** egin beharko zaitut.
64. a) Ez **txorakeririk** esan, gero!
b) Ez **txorakeriarik** esan, gero!

S O L U Z I O A K

1. b	17. b	33. a	49. b
2. a	18. a eta c	34. a eta c (c: [par.])	50. a
3. b	19. b	35. d	51. a
4. a	20. a	36. a	52. c
5. a	21. b	37. b	53. b
6. b eta c (c markatuagoa da)	22. b	38. b	54. a
7. b	23. d	39. b	55. a
8. a	24. a	40. b	56. b
9. b	25. a	41. a	57. a
10. b	26. a	42. a	58. b
11. a	27. b	43. b	59. d
12. b	28. a	44. a	60. c
13. a	29. a	45. a	61. a
14. b	30. b	46. b	62. a
15. a	31. b	47. b	63. b
16. a eta b	32. b	48. b	64. b